

Himmel: Tor Bolstad Jensen fryder seg over å ha fått bredbånd i hus på den avsidesliggende gården sin. – Før måtte vi måtte reise til bygda for å betale regninger. I dag bruker jeg nettet til å prate med søsteren min som bor i New York, forteller Jensen.

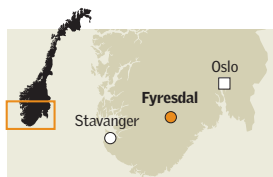
ALLE FOTO: SIRI JUELL RASMUSSEN

Fornøyd bredbånds surfer

Der ingen skulle tro at nokon kunne surfe, har to driftige karer reist vindmøller og radiolinker på forblåste fjelltopper – og fått det til likevel.

FYRESDAL. På fjellgården Skålid, langt inne i Fyresdalsheiene i Vest-Telemark, nesten ved fylkesgrensa mot Aust-Agder, sitter Tor Bolstad Jensen og surfer. Han må ha ny møkkavogn, og sammenlig-

ner priser og tilbud på nettet. Det er fem kilometer til nærmeste og eneste nabo, og to og en halv mil å kjøre til Fyresdal sentrum. Men bonden på gården langt til fjells, har en motorvei inn i huset.

– Jeg har raskere nett enn de har i byen, sier han fornøyd.

Vanskelig tilgjengelig
Det har han blant andre Mikkel Aanderaa å takke for. Sammen

med kollega Jan Vidar Holte etablerte han bedriften Radiolink Telemark, og sørget for at 230 kunder har fått et fullverdig bredbånd. Alle bor på avsidesliggende gårder og grender mellom knauser, fjell og daler i Telemark, og alle så vanskelig tilgjengelig at Telenor ikke har sett det mulig å gi dem fiberkabel.

– Det ville ikke vært økonomisk forsvarlig heller, så lenge det finnes radioteknologi som kan gjøre samme nytte, mener Aanderaa.

Så i stedet for å grave ned milevis med fiberkabel, har han og kollega Holte montert radiolinker på 30 fjelltopper, samt noen låver, og ført verdensveven rett inn i stua til folk.

Tusenkunstnere

En liten prosent av landets befolkning har ennå ikke tilgang til bredbånd, ifølge regjeringens siste beregninger. Men teknologien finnes, og nå har mange telemarkinger som bare har drømt

Turen: Fri sikt mellom topper og radiolinker må til for å få bredbånd fram til de mest avsidesliggende gårdene, forklarer Mikkel Aanderaa. Han har selv reist solcellepanelet og vindmølla som gir nødvendig strøm til linken.

langt inne i fjellheimen

om bredbånd skaffet seg pc. Den kan de nå bruke på et nett som fungerer etter det moderne menneskets behov – selv om de bor langt utenfor «folkeskikken».

– Vi har spesialisert oss nett-opp på de stedene som er vanskelig å komme til, sier Aanderaa.

Det hele startet da han bodde i den veiløse bygda Møsstrond. Ved hjelp av radioteknologi han lærte mens han bodde på Svalbard, fikk han bredbånd opp og gå i den isolerte bygda ved Møsvatn.

Da et interkommunalt prosjekt i regi av Vest-Telemark næringsutvikling skulle gi alle fastboende bredbånd, slo han og kollega Holte til, og vant anbudet.

– Holte er entreprenør og kan mye om materialer og fundamentering. Jeg er utdannet journalist, men er veldig interessert i data, og står for det tekniske, forteller Aanderaa.

Hardt arbeid

Underveis har det blitt mange

klatreturer og mye basing med tunge kjelker i løssnø opp dalsider og bratte heng. Men det har vært eneste måten å få master, aggregat og utstyr på plass på 30 topper rundt om i Vest-Telemark. Mange luftige arbeidstimer i toppen av høye master har det også blitt.

Hver og en av de i alt 80 radiolinkene er avhengig av strøm. Noen går på solceller, andre på kraft fra vindmøller.

– Vi har fraktet alt utstyr opp

til toppene, og montert det selv, forteller Aanderaa.

I begynnelsen var det gårder og grender som fikk tilbudet, etter hvert har mange hyttekunder kommet til.

Feilretter på cruise

Signalet som til slutt havner i boksen på tømmerlottet hos Tor på Skålid, er hentet fra fiberkabelen i Dalen, fem mil og atskillige spisse topper og dype daler unna. Men før den

når boksen på husveggen her på fjellgården, har den vært innom fem forskjellige linker på topper med fri sikt til hverandre.

– Vi sto i tunet her, og lette etter fri sikt til et sted det var strøm, forteller Aanderaa.

Den fraflyttede gården Liene pekte seg ut, men manglet strøm. Dermed måtte de montere vindmølle og solcellepanel.

► – Herfra er det fri sikt til den nærmeste basestasjonen, som ligger fem kilometer unna. Den neste linken ligger ti kilometer fra denne igjen, i retning Fyresdal, forklarer Mikkel Aanderaa.

Om noe skulle skje, kommer det feilmelding inn på Mikkel's pc:

– Der ser jeg hvor feilen ligger, og hvem som er uten nett. Da jeg var på cruise i Middelhavet, logget jeg meg på og rettet opp feil derfra, forteller han.

Jubeldag for tenåringen

Tor Bolstad Jensen, kona Elin Skålid, og de fire barna deres, var blant de første Mikkel fikk på nett.

– Det går tre megabite inn og ut her. Det er bra, sier Tor fornøyd.

Før var det ingen selvfølge at familien på Skålid kunne betale regninger via nettbanken eller sende fra seg et familiebilde til slekta i Skien.

– Vi måtte reise til bygda for å betale regninger. Som regel måtte kona gjøre det på jobben nede i bygda. I dag bruker jeg nettet til å prate med søsteren min som bor i New York, forteller han.

Nå er Tor i ferd med å etablere et musikkstudio i den eldste delen av hovedhuset på gården, som skal være bygd for 250 år siden.

– Jeg er helt avhengig av nettet for å ha kontakt med musikere, og for å bestille nødvendig utstyr, sier han.

Men kanskje aller mest glad over å få bredbånd i hus, var tenåringen Anne: Med lang vei til bygda og vennene, kunne det bli litt ensomt på fjellgården, særlig vinterstid.

– Det er ikke mobildekning her heller. Bare av og til, og bare på ett spesielt sted i ett av husene på tunet. Ungene la fra seg mobilen der, og stakk innom for å se om det var kommet tekstmeldinger til dem. Det var en stor dag da tenåringen kunne kommunisere med venner på nettet, sier faren.

LISBET HARSTAD

lisbet.harstad@nationen.no

Fakta

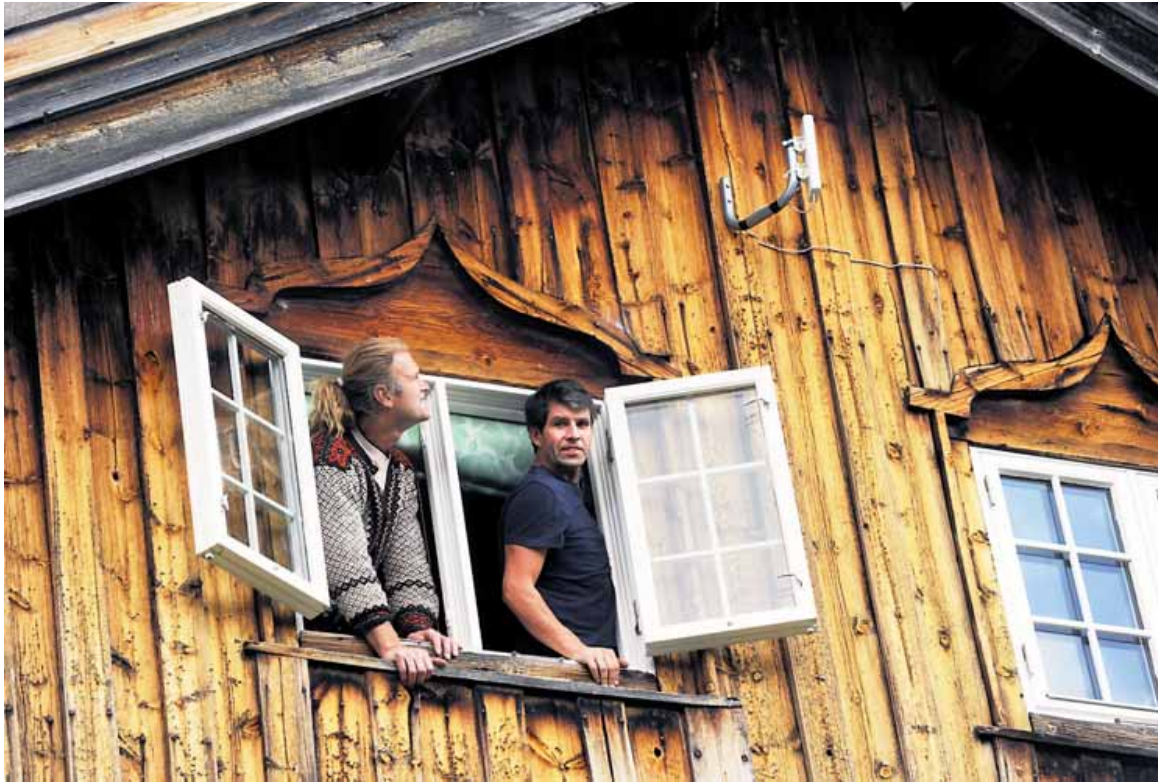
Bredbånd

* **Over 99 prosent** av landets befolkning har mulighet til å få bredbånd, men 25 prosent har ikke benyttet seg av den. Teknologien finnes, og kan gi bredbånd til absolutt alle.

* **Å etablere en standard** fiberkabel i områdene Radiolink Telemark opererer i, ville blitt kostbart. Derfor lager bedriften trådløse koblinger via radiolinje. Smågrender blant annet i Tinn, Vinje, Tokke, Kviteseid, Seljord og Nome har kommet på nett som følge av radioteknologien. I dag er det etablert 80 linkpunkter, på 30 fjelltopper og på låver i området.

* **Bredbånd gir et** tjenestetilbud som gjør brukeren i stand til å hente eller selv sende store mengder digital informasjon. Det er ikke en fysisk bred kabel, men beskriver en tjeneste der tilgang til informasjon er mye lettere, og mye raskere, enn ved bruk av tradisjonell telefonline eller ISDN.

Kilde: Post og teletilsynet

Boks på veggen: Tor Bolstad Jensen er såre fornøyd med at Mikkel Aanderaa skaffet bredbånd til fjellgården langt inne i Fyresdalsheiene. **En liten boks på husveggen** er det eneste synlige tegnet på at familien på Skålid har kontakt med hele verden.

Full fart: – Det går tre megabite inn og ut her. Det er bra, sier Tor Bolstad Jensen fornøyd med pc-en i fanget ute på tunet.